

KYRKANS FÖRTROENDEMANNAAVTAL

§ 1 Tillämpningsområde och definitioner

Mom. 1 Tillämpningsområde

Detta avtal tillämpas i förtroendemannaverksamheten inom de organisationer som undertecknat avtalet på de arbetsgivares arbetsplatser som avses i mom. 2.

Mom. 2 Arbetsgivare

Med arbetsgivare avses i detta avtal församlingar, kyrkliga samfälligheter, domkapitel och Kyrkostyrelsen. Vad som i detta avtal föreskrivs om församlingen gäller på motsvarande sätt även de övriga ovannämnda arbetsgivarna.

Mom. 3 Personal

Med personal avses i detta avtal tjänsteinnehavare och anställda i arbetsavtalsförhållande hos arbetsgivaren. Nedan sammanfattas båda dessa personalkategorier i begreppet anställd, om inget annat uttryckligen anges.

Mom. 4 Huvudavtalsorganisation

Med huvudavtalsorganisation avses en organisation som undertecknat kyrkans huvudavtal.

Mom. 5 Lokala avtal

Med lokalt avtal avses i detta avtal det förfarande enligt normalklausulen för lokala avtal som regleras i § 14 i kyrkans huvudavtal. Om enighet i förhandlingarna inte kan nås kan ärendet underställas Kyrkans arbetsmarknadsverk och kyrkans huvudavtalsorganisationer för förhandling och fastställelse.

Tillämpningsanvisning:

Om lokala avtal se bilaga 9, § 14 i KyrkTAK.

§ 2 Avtalets syfte

Syftet med avtalet är att främja iakttagandet och den korrekta tillämpningen av de tjänste- och arbetskollektivavtal som ingåtts inom kyrkans avtalsområde, korrekt och snabb utredning av meningsskiljaktigheter mellan arbetsgivaren och de anställda, upprätthållandet av arbetsfreden och den gemensamma behandlingen av ärenden mellan arbetsgivaren och de anställda.

Tillämpningsanvisning:

Förtroendemannasystemet, som bygger på avtalet, är en del av samarbetsystemet för arbetsplatserna som utgörs av kyrkans huvudavtal och kyrkans samar-

betsavtal. Kyrkans huvudavtal föreskriver om förtroendemannens roll som företrädare för huvudavtalsorganisationen i förhandlingar på lokalplanet och kyrkans samarbetsavtal om förtroendemannens uppgifter som företrädare för personalen i samarbetsförfarandet.

§ 3 Förtroendemän

Mom. 1 Definition av huvudförtroendeman och förtroendeman

Med huvudförtroendeman och förtroendeman avses en hos arbetsgivaren anställd arbetstagare som huvudavtalsorganisationen har utsett till sin företrädare för att sköta de uppgifter som avses i detta avtal.

Tillämpningsanvisning:

Parterna är eniga om att församlingens kyrkoherde, economichef och motsvarande arbetsgivarrepresentanter på grund av sin centrala ställning inte kan vara förtroendeman.

Mom. 2 Huvudförtroendemannens och förtroendemannens ersättare

Vad som i detta avtal sägs om förtroendemän gäller även huvudförtroendemän, om inte något annat uttryckligen anges, samt huvudförtroendemannens och förtroendemannens ersättare under den tid då dessa enligt anmälan till arbetsgivaren sköter förtroendemannauppdrag.

Tillämpningsanvisning:

Benämningen huvudförtroendeman används om en förtroendeman som huvudavtalsorganisationen utsett till sin företrädare. Om huvudavtalsorganisationen har utsett endast en förtroendeman för församlingen är han eller hon även den huvudförtroendeman som avses i avtalet. Om en organisation har tillsatt flera förtroendemän ska den utse en av dem till huvudförtroendeman.

Mom. 3 Förutsättningar för att fungera som förtroendeman

En förtroendeman ska vara förtrogen med lagstiftning, avtal och andra bestämmelser som gäller de tjänsteinnehavare/arbetstagare som förtroendemannen företräder och insatt i förhållandena i församlingen.

§ 4 Tillsättande av förtroendemän

Mom. 1 Antal förtroendemän

En huvudavtalsorganisation kan tillsätta en huvudförtroendeman hos arbetsgivare som har sammanlagt minst fem anställda som är medlemmar i huvudavtalsorganisationen och i organisationer som den representerar. Utöver huvudförtroendemannen kan organisationen tillsätta en förtroendeman om arbetsgivaren har minst 35 anställda som är medlemmar, och två förtroendemän om antalet medlemmar är minst 65, om inget annat avtalas lokalt.

Mom. 2 Ersättare

Utöver en förtroendeman kan en ersättare tillsättas. Vad som i detta av-

tal föreskrivs om förtroendemän gäller även ersättaren under den tid då denne enligt meddelande till församlingen sköter förtroendemannauppdraget.

Tillämpningsanvisning mom. 1-2:

Även om flera förtroendemän tillsätts ska för dem tillsättas endast en ersättare. Ersättare för huvudförtroendemannen är den förtroedeman som huvudavtalsorganisationen utsett. Ersättaren får i enlighet med detta avtal ställningen som förtroedeman då huvudavtalsorganisationen har meddelat arbetsgivaren att denne ersätter den ordinarie förtroendemannen.

Mom. 3 Gemensam förtroedeman för huvudavtalsorganisationerna

Huvudavtalsorganisationerna kan avtala om att tillsätta en gemensam förtroedeman i stället för varsin om de har sammanlagt minst fem medlemmar anställda hos arbetsgivaren.

Tillämpningsanvisning:

Den gemensamma förtroendemannen företräder de anställda som hör till de huvudavtalsorganisationer som utsett förtroendemannen eller till organisationer som de representerar.

Mom. 4 Gemensam förtroedeman för flera arbetsgivare

Församlingarna kan ha gemensamma förtroendemän vilkas arbetsfält omfattar två eller flera självständiga församlingar. Förutsättningen är att församlingarna har avtalat om arrangemanget och att huvudavtalsorganisationen i enlighet med ovannämnda avtal utser en gemensam förtroedeman för församlingarna.

Mom. 5 Avtal i samband med tillsättandet av förtroendemän

Om den i mom. 1 avsedda huvudavtalsorganisationen som är berättigad att utse en förtroedeman föreslår att det ska utses flera än en förtroedeman ska ett lokalt avtal enligt § 1 mom. 5 ingås med arbetsgivaren om förtroendemännens uppgiftsfördelning.

§ 5 Val av förtroedeman och mandatperiod

Mom. 1 Förtroendemannaaval

Förtroendemannaaval kan förrättas under arbetstid och på arbetsplatsen enligt lokal överenskommelse. Valförrättningen ordnas av respektive huvudavtalsorganisation.

Mom. 2 Meddelande om valresultatet till arbetsgivaren

En huvudavtalsorganisation som har förrättat förtroendemannaaval ska skriftligen underrätta arbetsgivaren om detta.

Tillämpningsanvisning:

Även val av en gemensam förtroedeman ska anmälas skriftligt till arbetsgivaren. Den huvudavtalsorganisation eller en organisation den representerar som förtroendemannen är medlem av ska ge förtroendemannen en skriftlig fullmakt om

valet. Av fullmakten ska framgå alla de huvudavtalsorganisationer vilkas medlemmar förtroendemannen företräder.

Mom. 3 Förtroendemannens mandatperiod

En förtroendemans mandatperiod börjar och den föregående förtroendemannens mandatperiod upphör vid den tidpunkt som huvudavtalsorganisationen meddelar, likväl tidigast då arbetsgivaren har underrättats om valet.

§ 6 Förtroendemännens uppgifter

Förtroendemannen ska

- 1) representera sin huvudavtalsorganisation i ärenden som gäller tjänste- och arbetskollektivavtal och andra gemensamt godkända bestämmelser om anställningsförhållanden, i ärenden om tillämpning och iakttagande av avtal samt vid lokala avtalsförhandlingar
- 2) förmedla information som hör till förtroendemannaverksamheten mellan parterna
- 3) vid behov vara med om att ordna arbetarskyddsval och fungera som medlem av det representativa samarbetsorganet på det sätt som fastställts i kyrkans samarbetsavtal, samt
- 4) övervaka att arbetstagarna iakttar avtalen, bestämmelserna om anställningsförhållanden och arbetsfreden.

Tillämpningsanvisning:

Huvudavtalsorganisationerna ansvarar för förtroendemannens verksamhet. Förtroendemannen ska om möjligt ges möjlighet att använda församlingens anslagskavlor och andra interna informationskanaler för sin information. Enligt överenskomme med arbetsgivaren får förtroendemannen utom arbetstid ordna interna informationsmöten på arbetsplatsen eller i andra lokaler som arbetsgivaren anvisat.

§ 7 Rätt att få information och skyldighet att ge information

Mom. 1 Avtal

Förtroendemannen har rätt att kostnadsfritt få tillgång till riksomfattande tjänste- och arbetskollektivavtal för den kyrkliga sektorn, avtal om justering av dem och rekommendationer med tillämpningsanvisningar.

Mom. 2 Statistiska uppgifter

Förtroendemannen har rätt att få statistiska uppgifter om tjänsteinnehavarnas och arbetstagarnas antal, inkomstnivå och inkomstutveckling, ifall utredningar om dessa frågor görs för församlingens bruk.

Tillämpningsanvisning:

Förtroendemannen har på begäran rätt att en gång per kalenderår få följande uppgifter om de tjänsteinnehavare och arbetstagare han eller hon företräder:

- 1) släkt- och förnamn
- 2) tjänste- eller befattningsbenämning eller motsvarande
- 3) den verksamhetsenhet till vilken tjänsteinnehavaren eller arbetstagaren hör
- 4) den uppgiftsrelaterade lönen eller motsvarande samt
- 5) antalet anställda som får prestationstillägg, fördelningen av dessa mellan olika personalgrupper och kostnaderna för tilläggen (personernas namn uppges inte).

Uppgifter ges om de arbetstagare som arbetsgivaren på basis av fackavgiftsbetalningen eller en fullmakt av arbetsgivaren vet hör till den organisation som förtroendemannen företräder.

I kyrkans samarbetsavtal avtalas om förtroendemannens rätt att få uppgifter och arbetsgivarens skyldighet att ge information i samband med samarbetsförhandlingar, se KyrkTAK bilaga 10.

Uppgifter som förtroendemannen fått i samband med uppdraget är konfidentiella.

Mom. 3 Ömsesidig skyldighet att lämna uppgifter

Om det uppkommer meningsskiljaktigheter eller oklarhet om tjänsteinnehavares eller arbetstagares lön eller andra anställningsförhållanden, ska förtroendemannen och en behörig företrädare för arbetsgivaren ge varandra den information som behövs för utredning av fallet, om inte annat följer av bestämmelserna om integritetsskydd och handlingsoffentlighet.

Mom. 4 Förtroendemännens rätt att granska arbetsavtal

Förtroendemannen har rätt att granska skriftliga arbetsavtal som ingåtts av medlemmar i den huvudavtalsorganisation eller medlems- eller underorganisation som tillsatt förtroendemannen.

Tillämpningsanvisning:

Av ett skriftligt arbetsavtal framgår bland annat anställningsförhållandets längd och grunden för visstidsanställning.

§ 8 Förtroendemännens ställning

Mom. 1 Förtroendemännens arbetstagarställning

Förtroendemannen ska iaktta den lagstiftning, de bestämmelser och de avtalsförpliktelser som gäller det egna anställningsförhållandet.

Tillämpningsanvisning:

En förtroendemannan får inte på grund av sitt förtroendemannauppdrag utan grund särbehandlas i förhållande till övriga anställda.

Mom. 2 Förtroendemännens anställningsskydd

En förtroendemannan får inte på grund av förtroendemannauppdraget utan eget samtycke förflyttas till en tjänst/uppgift med sämre lön och inte heller sägas upp med anledning av förtroendemannauppdraget. Förtroendemannen får inte på grund av uppdraget utan giltig orsak omplaceras till ett annat arbete. Om kravnivån på förtroendemännens uppgifter ändras

under mandatperioden så att grundlönen och/eller kravgruppen sänks, betalas skillnaden mellan den tidigare och den nya lönen som en särskild del till mandatperiodens slut. Om huvudförtroendemannens ordinarie arbete försvårar skötseln av uppdraget och om annat arbete av denna orsak ordnas för huvudförtroendemannen, får detta arrangemang inte leda till att huvudförtroendemannens inkomster sjunker. Arbetsgivaren får säga upp en förtroendemens tjänsteförhållande/arbetsavtal endast på de grunder som anges i lagen (hänvisningsbestämmelse).

Tillämpningsanvisning:

Bestämmelser om uppsägningsskyddet för förtroendemen i tjänsteförhållande finns i 6 kap. 53 § i kyrkolagen och för arbetstagare i arbetsavtalsförhållande i 7 kap. 10 § i arbetsavtalslagen.

Mom. 3 Skydd för kandidater till posten som förtroendeman

Vad som i denna paragraf föreskrivs om uppsägning ska även tillämpas på en kandidat till posten som förtroendeman, som en huvudavtalsorganisation eller en organisation den representerar skriftligt har meddelat arbetsgivaren att den i enlighet med § 4 mom. 1 i detta avtal har ställt upp vid sitt sammanträde eller annars. Anställningsskyddet för kandidaten börjar emellertid tidigast tre månader före mandatperioden för den huvudförtroendeman som väljs och för andra än den som blivit vald upphör skyddet då organisationen har fastställt valresultatet.

Tillämpningsanvisning:

För att fullgöra kandidaternas uppsägningsskydd ska organisationen skriftligt meddela församlingen om när mandatperioden börjar.

Mom. 4 Efterverkan av skyddet för förtroendemannen

Vad som i denna paragraf föreskrivs om uppsägning tillämpas på den som varit förtroendeman i 6 månader efter att uppdraget upphört.

§ 9 Förtroendemannens tidsanvändning

Om förtroendemannens tidsanvändning under ordinarie arbetstid avtals enligt § 1 mom. 5 ovan. Om den tid som behövs för skötsel av förtroendemannauppdraget under ordinarie arbetstid är mindre än två timmar per vecka sköts förtroendemannauppgifterna i samband med de ordinarie arbetsuppgifterna.

Tillämpningsanvisning:

Den tid som förtroendemannauppgifterna kräver varierar beroende på arbetsgivaren och vilka situationer det är fråga om. Om förtroendemannauppdraget förutsätter det kan förtroendemannen befrias från sina arbetsuppgifter för ett visst fast timantal per vecka eller för längre perioder. Vid bedömning av fast timantal beaktas församlingens storlek, typen av verksamhet och dess omfattning samt antalet personer som ska företrädas. Uppdraget kan tillfälligt också vara mera tidskrävande, t.ex. i samband med omställningar och utvecklingsåtgärder som inverkar på personalens ställning (bl.a. förändringar i församlingsstrukturen och

församlingsindelningen). Om en utredning av tidsbehovet förutsätter det kan ledigheten förlängas eller förkortas. Befrielsen från arbetet beaktas i arrangemangen för det arbete som hänför sig till förtroendemannens anställning.

§ 10 Ersättningar till förtroendemän

Mom. 1 Ersättning för inkomstbortfall

Församlingen ersätter förtroendemannen för inkomstbortfall på grund av att denne under arbetstid deltar i lokala förhandlingar eller annars sköter uppgifter som avtalats med arbetsgivaren eller deltar i myndighetsinspektioner på arbetsplatsen. Ersättningen för inkomstbortfall ska räknas enligt vad förtroendemannen skulle ha förtjänat genom att arbeta motsvarande tid som förtroendemannauppdraget krävt enligt detta avtal.

Mom. 2 När skötsel av förtroendemannauppgifter under ledig tid räknas som arbetstid

Om förtroendemannen under sin lediga tid på uppdrag av arbetsledningen sköter uppgifter som hör till förtroendemannauppdraget eller deltar i officiella lokala förhandlingar om tolkning och tillämpning av tjänste- eller arbetskollektivavtal, ska denna tid räknas som förtroendemannens arbetstid.

Mom. 3 Förtroendemannaersättning

Till en huvudavtalsorganisations förtroendeman betalas ersättning för skötseln av uppdraget enligt § 222 i KyrkTAK och bilaga 1.

Mom. 4 Ersättning till förtroendemannens ersättare

Förtroendemannaersättning betalas till ersättaren för huvudförtroendemannen eller förtroendemannen i stället för dessa när ersättaren enligt anmälan till arbetsgivaren sköter ett sådant förtroendemannauppdrag som avses i detta avtal under minst två veckor utan avbrott.

Tillämpningsanvisning:

Ersättningen betalas till ersättaren från det att arbetsgivaren fått en skriftlig anmälan om att denna börjat sköta huvudförtroendemannens eller förtroendemannens uppdrag. Ersättning betalas till den som skött förtroendemannauppdraget större delen av månaden.

§ 11 Förtroendemannens utbildning och förmåner under utbildningstiden

Mom. 1 Utbildning för förtroendemän

Förtroendemannen och ersättaren bereds möjlighet att inom de ramar som arbetsuppgifterna tillåter utveckla sin kompetens för skötseln av förtroendemannauppgifterna.

Tillämpningsanvisning:

Arbetsgivaren kan ordna utbildning i syfte att öka förtroendemannens och ersät-

tarens kunskap om för-samlingens ekonomiska situation och personalpolitik och att förbättra förtroendemannens beredskap att främja en resultatrik församlingsverksamhet.

Om arbetsuppgifterna inte utgör hinder ges de som har utsetts till förtroendemannauppdrag möjlighet att delta i sådan förtroendemanna utbildning som avses i detta moment. Samma huvudavtalsorganisationens förtroendemen och ersättare kan vid behov också delta i utbildningen turvis.

Den tid som en deltidsarbetande förtroendeman använder till förtroendemanna utbildning beaktas i arbetstidsplaneringen.

Mom. 2 Godkännande av förtroendemannakurser

Förtroendemanna utbildning enligt detta avtal är kurser som godkänts av Kyrkans arbetsmarknadsverk. Företrädare för Kyrkans arbetsmarknadsverk har rätt att delta i kurserna och yttra sig under dem.

Tillämpningsanvisning:

För att få sin utbildning godkänd ska huvudavtalsorganisationerna i god tid, om möjligt före utgången av november föregående år, skriftligen meddela tidpunkten och programmet för planerade kurser samt i efterskott det årliga antalet kursdeltagare.

Mom. 3 Lön och andra förmåner under tiden för deltagande i förtroendemanna utbildning

För tjänst-/arbetsledighet som beviljats för förtroendemanna utbildning får förtroendemannen ordinarie lön enligt § 223 i KyrkTAK samt matpeng enligt § 221.

§ 12 Förtroendemannens lokaler

Förtroendemannen har rätt att använda arbetsplatsens allmänna kommunikationsmedier och kontorsutrustning samt kontorsmöbler. Förtroendemannen ska anvisas ett låsbart förvaringsutrymme och för diskussioner ska varje gång anvisas en för ändamålet lämplig plats.

§ 13 Giltighet

Detta avtal träder i kraft 1.3.2022. Avtalet är i kraft tills vidare med sex månaders uppsägningstid. Om en part säger upp avtalet gäller uppsägningen gentemot samtliga parter som undertecknat avtalet. I fråga om avtalets giltighet och arbetsfreden gäller i övrigt vad som föreskrivs i huvudavtalet.

Huvudavtalsorganisationernas huvudförtroendemen och förtroendemen som tillsatts i enlighet med kyrkans förtroendemannaavtal som trädde i kraft 4.6.2020 fortsätter på sina poster till mandatperiodens slut och på dem tillämpas bestämmelserna i det förtroendemannaavtal som då trädde i kraft fram till slutet av deras mandatperiod, om inget annat överenskomms lokalt.

Helsingfors den 7 mars 2022

KYRKANS ARBETSMARKNADSVERK

FÖRHANDLINGSORGANISATIONEN FÖR OFFENTLIGA SEKTORNS
UTBILDADE FOSU RF

KYRKFAKETS UNION RF

KYRKSEKTORN RF.